Paul Csavdari

„Ce a unit Dumnezeu”

Viziunea lui Isus - întemeiată pe Geneza 1, nu pe legalismul divorțului

Isus nu discută „trupuri” și proceduri; El întemeiază totul pe Chipul lui Dumnezeu (Geneza 1) și pe unirea a două părți egale ale omului. Când spune „ce a unit Dumnezeu, omul să nu despartă”, nu legitimează un regim juridic, ci restabilește norma creației împotriva concesiilor unei legi degradate și a unei teologii materializate.

1) Punctul de plecare corect: Geneza 1 – două părți egale ale omului

Geneza 1 nu descrie anatomii, ci o vocație: „Dumnezeu l-a făcut pe om după chipul Său”, în două părți egale ale aceluiași „adam” (pământean): „parte bărbătească și parte femeiască”. Accentul nu este pe „din ce e făcut omul”, ci pe ce este chemat să reprezinte: chipul moral al lui Dumnezeu în lume, responsabilitatea, stăpânirea morală, comuniunea.

În acest cadru, unirea este evident personală: două persoane întregi – conștiință, voință, gânduri, idealuri, planuri, sentimente, loialitate – care devin UNA în sensul unității de scop și viață, nu în sens material.

Așa se explică de ce Isus folosește limbajul unității „Eu și Tatăl una suntem” și cheamă ucenicii să fie „una”: nu e vorba de contopire organică, ci de unitate moral-spirituală.

2) Falsificarea: „un singur trup” ca degradare materialistă

Formula „un singur trup” – preluată din Geneza 2–3 – a introdus o ambiguitate fatală.

Dacă o citești material, ajungi la absurdul că „două trupuri devin un trup” prin act sexual. Realitatea e limpede: femeia rămâne femeie, bărbatul rămâne bărbat; sexul este un semn al apropierii, nu izvorul unității. Unitatea reală rămâne personală: când ea există, sexul o exprimă; când lipsește, sexul nu repară nimic.

Această materializare a uniri a hrănit teologii care au coborât persoana la biologie și au creat ierarhii: bărbat-cap, femeie-coastă, „ajutor potrivit” subordonat, culpă primordială atribuită femeii.

Exact aici se vede discontinuitatea: Geneza 1 proclamă egalitatea de părți, în timp ce Geneza 2–3 produce o ordine ierarhică care justifică mai târziu drepturi unilaterale pentru bărbat. Isus nu-și sprijină argumentul pe Geneza 2–3; El apelează la Geneza 1 tocmai pentru a corecta această deviație.

3) „Prea-curvește față de ea": etica persoanei, nu a contractului

Când Isus spune că bărbatul care își lasă soția „prea-curvește față de ea", deplasează definitiv centrul de greutate: nu e o încălcare „față de Lege" sau „față de un patrimoniu", ci față de persoana cu care a format o unitate de viață. Ofensa lovește unitatea personală creată de Dumnezeu, nu un „drept" de proprietate. În acest registru, „adulterul" nu este o chestiune tehnică, ci trădarea loialității față de unitatea comună.

4) De ce Legea lui Moise nu este norma lui Dumnezeu

Permisiunea din Deuteronom 24 (așa cum o cunoaște tradiția târzie) acordă bărbatului dreptul de a „da carte de despărțire" și de a „trimite din casă". Femeia nu are drept simetric. Asimetria legală intră în plin conflict cu Geneza 1, unde „partea bărbătească" și „partea femeiască" sunt egale. Isus denunță clar această concesie: „din pricina împietririi inimii voastre v-a scris Moise porunca aceasta"; apoi anulează efectul ei prin apelul la premisa creației: „de la început n-a fost așa".

Deci Isus nu rafinează o procedură; El schimbă terenul: de la legalismul unui text folosit ca toleranță socială, la adevărul creației– proiectul originar al lui Dumnezeu, egalitatea de părți și indivizibilitatea unității personale.

5) De ce „cartea de despărțire" nu aparține profeților

Profeții nu predică divorțul; ei predică legământul (Deut 28–30): necredincioșie → exil (izgonire) → chemare la întoarcere și răscumpărare. De aceea, la ei apar „părăsirea" (retragerea prezenței) și „izgonirea" (exilul politic), iar apoi „adunarea" la loc. Dacă ar fi vorbit de divorț legal, întoarcerea ar fi fost imposibilă (interdicția reîntoarcerii după act și recăsătorire). Or, profeții proclamă tocmai întoarcerea.

Pasajele care pomenesc explicit „cartea de despărțire" rup coerența: întrerup tema legământului cu o tehnicalitate juridică și introduc un non-sens: „izgonită" și totuși „primită înapoi", deși un divorț cu act ar bloca reprimitul. Soluția coerentă este că aceste mențiuni juridice sunt modificări tardive ale textului care au juridicizat metafora profetică sub influență elenistică, unde scrisorile de divorț erau practică administrativă curentă.

6) Ioan vs. Isus: două registre diferite

Ioan Botezătorul intră în conflict cu Irod pe registrul legal al căsătoriei și divorțului – exact acel câmp elenizat în care „scrisoarea” și procedura juridică devin instrumente de putere. Isus nu urcă pe aceeași scenă juridică. El dezactivează disputa ridicând-o la premisa creației: Dumnezeu a făcut omul „parte bărbătească și parte femeiască” – două părți egale chemate să fie UNA. Din acest unghi, divorțul înseamnă sfâșierea unei unități personale create de Dumnezeu. „Ce a unit Dumnezeu, omul să nu despartă.”

7) Legământul: unirea dintre două părți, nu contract între două corpuri

Conceptul central nu este „sexul justifică unitatea”, ci legământul ca unitate de persoană: două părți care împart gânduri, idealuri, planuri, fidelitate, conștiință, până la a deveni UNA– nu într-un sens organic, ci într-un sens moral–spiritual și reprezentativ. Așa cum Dumnezeu cheamă poporul la credincioșie în legământ, tot așa chemarea bărbatului și a femeii este la o credincioșie reciprocă ce reflectă Chipul Lui.

De aceea, trădarea nu este o încălcare a unui formular, ci o nedreptate față de persoană („prea-curvește față de ea”). Când unirea personală lipsește, sexul nu repară nimic; când unirea există cu adevărat, absența sexului (din boală, vârstă, privațiune) nu o distruge. Sexul exprimă unitatea, nu o creează.

8) De ce simetria etică din Marcu este esențială

Marcu notează explicit simetria: „Oricine își lasă nevasta…; și dacă o femeie își lasă bărbatul…”. Isus restabilește egalitatea de răspundere derivată din Geneza 1. Nu există „drepturi speciale” pentru o „parte” împotriva celeilalte. Un legământ de persoane egale nu suportă privilegii unilaterale. Aici se rupe definitiv cu asimetria permisivă din interpretarea legală a divorțului.

9) Concluzia: Isus demontează mitologia materialistă și reface teologia persoanei

1. Premisă: omul = Chipul lui Dumnezeu (Geneza 1).
2. Structură: două părți egale– „parte bărbătească” și „parte femeiască”.
3. Scop: UNA– unitate de gândire, conștiință, loialitate, viață.

4. Degradare: lectura materială („un singur trup”) + legalismul divorțului (scrisoare, proceduri) au coborât persoana la biologie și au inventat privilegii pentru o „parte”.

5. Restaurare: Isus revine la Geneza 1, denunță concesia („din pricina împietririi”), închide fereastra legală și proclamă indivizibilitatea unității create de Dumnezeu.

10) Implicație practică

Dacă legământul este unirea a două persoane în adevăr, atunci păzirea lui cere adevăr, fidelitate, responsabilitate– nu hârtii care justifică fuga. „Cartea de despărțire” este o strategie a inimii împietrite, nu voia lui Dumnezeu. În logica lui Isus, întrebarea nu este „am voie să divorțez?”, ci „trăiesc unitatea pentru care am fost creați?”. Răspunsul se vede în felul în care fiecare se poartă față de celălalt, ca persoană, nu ca obiect sau funcție.

Viziunea lui Isus nu este o tehnicalitate a căsătoriei; este o antropologie a chipului. El ia premisa Geneza 1, curăță mitologia materialistă, înlătură concesiile legaliste și reconstruiește legământul ca unirea a două părți egale chemate să fie UNA. De aici pornește totul: „Ce a unit Dumnezeu, omul să nu despartă.”